

XVII EDYCJA OGÓLNOPOLSKIEGO KONKURSU JĘZYKA POLSKIEGO

18 grudnia 2013

klasa 2 gimnazjum, test trwa 45 minut

Prosimy o sprawdzenie czy otrzymałeś prawidłowy test i czy jest on obustronnie zadrukowany.

Do każdego pytania podane są 4 odpowiedzi: A, B, C, D. Jeżeli wśród nich jest poprawna, zaznacz ją na karcie odpowiedzi, jeżeli tak nie jest, zaznacz na karcie odpowiedzi E. Otrzymujesz od nas 30 punktów – tyle ile jest pytań. Za odpowiedź błędną otrzymujesz punkty ujemne równe ¼ liczby punktów przewidzianych dla danego pytania.

O przebiegu realizacji konkursu, będziemy Cię informować na bieżąco na stronie www.jersz.pl. Znajdziesz tam również regulaminy oraz informacje na temat ogólnopolskiego konkursu języka polskiego OMNIBUS 26.03.2014r. Dołącz do społeczności Łowców Talentów Jersz na Facebooku! www.facebook.com/LowcyTalentowJersz

Życząc sukcesów, serdecznie Cię zapraszamy do testu konkursowego! Komitet Organizacyjny Konkursu

Na smród koszula (Agnieszka Krzemińska: *Brat brud Polityka nr 12, 21 marca 2009*)

Od połowy XVI do połowy XVIII w. tryskająca z fontann w ogrodach rezydencji europejskich woda nie miała żadnego kontaktu ze skórą przechadzających się parkowymi alejami ludzi. Wierzono, że warstwa brudu zapewnia zdrowie, chroniąc przed morowym powietrzem. Lekarze straszili, że kąpiel może prowadzić do przeziębień, zapalenia płuc, a w konsekwencji do śmierci. W 1655 r. lekarz Teofrast Renaudot pisał – „wypełnia głowę waporami, jest wrogiem nerwów i więzadeł, ten kto nigdy nie cierpiał na lumbago, pozna je po kąpeli”. Lęk przed wodą był tak wielki, że myto tylko te części ciała, które było widać – twarz i dłonie, resztę brudnego ciała skrzętnie ukrywano. W 1528 r. Jean Liebault w swym podręczniku o upiększaniu wśród zabiegów higienicznych wymienia jedynie płukanie ust i przecieranie twarzy ściereczką.

Do podstawowych wymogów ówczesnej higieny należała sucha toaleta polegająca na zmianie bielizny. Brak wody w domach był zasadą, a główną bolączką gospodyni była czysta pościel i koszula. Podróżując po krajach muzułmańskich Europejczycy nie mogli nadziwić się potrzebie częstego mycia całego ciała tubylców, co tłumaczono sobie ich religią, dietą oraz klimatem. Arystokracja w owym czasie lepiła się z brudu tak samo jak chłopci. Henryk IV cuchnął nieźno, podobnie jak jego syn Ludwik XIII. Obficie pocił się również, uwielbiający wysiłek fizyczny, Ludwik XIV. Jedynym sposobem na oczyszczenie ciała władcy były częste zmiany koszuli i płukanie ust winem. Ponieważ Królowi Słońce zdarzało się dziennie przebierać nawet trzy razy, uchodził za pedanta. Śnieżnobiała koszula stała się symbolem czystości i świeżości, dlatego coraz bardziej wystawała spod ubrań. W malarstwie sceny kąpeli zastąpiły sznury wiszącej bielizny (zwłaszcza u Holendrów). W rzeczywistości strach przed wodą nie wszędzie był taki sam – podczas gdy w Hiszpanii, w której kąpiele kojarzyły się z Maurami i Żydami, brud był rodzajem chrześcijańskiego manifestu, w Niemczech łaźnie działały nadal – zamykano je tylko na czas zarazy. Polski kołtun, dokuczające szlachcie wszy i pchły nie były wówczas niczym wyjątkowym.

Pytania za 3 punkty

1. Powyższy tekst:

- A) charakteryzuje się wielowątkowością   B) należy do poezji   C) ma jeden temat   D) zawiera fabułę

2. Pisząca w swoim wywodzie:

- A) porusza problematykę aktualną   B) wypowiada się na temat związany z historią
C) posługuje się fikcją   D) wyraża przede wszystkim swoje poglądy

3. Tekst powyższy porusza problematykę:

- A) społeczną   B) filozoficzną   C) polityczną   D) ekonomiczną

4. W zaproponowanym tekście pisząca:

- A) cytuje   B) nie stosuje cudzysłowu   C) nie umiejscawia wydarzeń w czasie   D) nadaje swojej wypowiedzi charakter emocjonalny

5. Pierwsze zdanie powyższego tekstu:

- A) ma wyrazić odczucia autorki   B) jest jednocześnie puentą wypowiedzi
C) wyraża ocenę omawianego zjawiska   D) przede wszystkim podaje informację

6. Całość wywodu:

- A) utrzymana jest w nastroju humorystycznym   B) ze względu na osoby, o których się mówi ma nastrój uroczystej powagi
C) zachowuje dystans emocjonalny do omawianych zjawisk   D) ma charakter wyraźnie aluzyjny

7. Przywołanego lekarza Teofrasta Renaudota można nazwać:

- A) entuzjastą kąpeli   B) ojcem higieny   C) wrogiem fontann   D) przeciwnikiem łaźni

8. Pisząc o Henryku IV i Ludwiku XIII autorka:

- A) stosuje terminologię naukową   B) sięga do stylu potocznego   C) powstrzymuje się od ocen   D) ocenia w sposób aluzyjny

9. Zdanie *W malarstwie sceny kąpeli zastąpione zostały przez sznury wiszącej bielizny* oznacza:

- A) przestano malować obrazy   B) ludzie zajęci byli głównie praniem   C) obrazy były zastraniane suszącym się praniem
D) zmianie uległ sposób przedstawiania motywu czystości człowieka

10. Tytułowa biała koszula:

- A) była widokiem niezwykle rzadkim   B) zakładana była jedynie po kąpeli   C) miała być jedynie motywem w malarstwie
D) stanowiła - poza myciem widocznych części ciała - jedyną dopuszczalną formę higieny

Pytania za 4 punkty

11. Strach przed wodą:

- A) wynikał z zabobonów   B) rozpowszechnił się głównie w niższych sferach
C) był poglądem zwalczanym przez naukowców   D) miał swoje podłoże w poglądach ówczesnych naukowców

12. Ludwik XIV w opinii współczesnych mu ludzi:

- A) był wzorcem higieny   B) cuchnął nieznośnie   C) nie zmieniał koszul   D) był godny potępienia

13. Moda na wystawianie koszuli spod ubrań:

- A) przyszła z krajów muzułmańskich   B) została wprowadzona w Polsce
C) pojawiła się, ponieważ biała koszula była znakiem czystości   D) miała pomóc odróżnić chrześcijan od muzułmanów

14. W Europie nie myto się, gdyż:

- A) było mało wody   B) nie pozwalał na to zbyt chłodny klimat
C) obawiano się złego wpływu kąpeli na zdrowie człowieka   D) w tym klimacie ludzie mniej się pocili niż w krajach muzułmańskich

15. Tak zwana *sucha toaleta*:

- A) polegała na płukaniu ust i zmianie bielizny   B) według ludzi żyjących wówczas miała być przyczyną poważnych chorób
C) była stosowana przez muzułmanów na pustyni   D) to zraszanie się wodą z fontann

16. Wypowiedzenie *Wierzono, że warstwa brudu zapewnia zdrowie*:

- A) nie jest zdaniem   B) jest zdaniem pojedynczym   C) jest zdaniem złożonym   D) jest równoważnikiem zdania

17. Wyraz *smród* pod względem zabarwienia emocjonalnego:

- A) jest zabarwiony ujemnie   B) może mieć zarówno ujemne jak i dodatnie zabarwienie
C) jest neutralny   D) może mieć zabarwienie dodatnie

18. Sformułowanie *morowe powietrze* oznacza:

- A) nieszczęście   B) zaraza   C) zdrowy klimat   D) niepowodzenie

19. Pierwsze zdanie powyższego tekstu jest:

- A) równoważnikiem zdania   B) zdaniem pojedynczym   C) zdaniem złożonym   D) zdaniem złożonym współrzędnie

20. Podkreślone wyrazy w wypowiedzeniu (...) *ten, kto nigdy nie cierpiał na lumbago (...)*:

- A) oznaczają: *nie lubił*   B) można zastąpić czasownikiem: *nie cieszył się* (w znaczeniu nie miał)
C) oznaczają: *nie chorował*   D) mają charakter humorystyczny

Pytania za 5 punktów

21. *Wierzono i ukrywano* to czasowniki:

- A) w bezokoliczniku   B) w formie imiesłowu   C) w formie bezosobowej   D) w formie liczby pojedynczej

22. W sformułowaniu *sucha toaleta* znajdują się wyrazy:

- A) należące do tej samej części mowy   B) w tym samym przypadku   C) w różnych przypadkach   D) nieodmienne przez przypadki

23. Rzeczownikiem nie jest wyraz:

- A) upiększeniu   B) zdrowie   C) śmierci   D) ówczesnej

24. W zdaniu *Arystokracja w owym czasie lepiła się od brudu*:

- A) występują dwa rzeczowniki   B) czasownik ma formę czasu teraźniejszego
C) występuje określenie rzeczownika   D) występuje określenie podmiotu

25. Cztery sylaby występują w wyrazie:

- A) przecieranie   B) zabiegów   C) wymienia   D) powietrzem

26. Wyrazem jednosylabowym nie jest:

- A) lęk   B) płuc   C) swym   D) myto

27. Na podstawie kontekstu wypowiedzi można wywnioskować, że użyty w niej wyraz *pedant* oznacza osobę:

- A) brudną   B) chorą   C) dbającą o czystość   D) kulturalną

28. Wyraz *wyjatkowym* jest:

- A) przysłówkiem   B) przymiotnikiem   C) przyimkiem   D) zaimkiem

29. W wypowiedzeniu *Resztę brudnego ciała ukrywano*:

- A) nie ma podmiotu   B) podmiotem jest wyraz *ciała*   C) podmiotem jest wyraz *resztę*   D) orzeczenie ma formę czasu teraźniejszego

30. Tyle samo głosek, co liter jest w wyrazie:

- A) sucha   B) wierzono   C) chroniąc   D) ukrywano

PATRONI I PARTNERZY

Politechnika
Wrocławska

